

TÜRKİYE’DEKİ OKUL YÖNETİCİSİ VE ÖĞRETMENLERİN EVLERİNDEKİ BİLGİSAYARI MESLEKİ AMAÇLI KULLANIM PROFİLLERİ (SİVAS İLİ ÖRNEĞİ)

Erdal TOPRAKÇI
etoprakci@cumhuriyet.edu.tr

ÖZET

Bilgisayarla ilgili gelişmeler her kurumda olduğu gibi eğitim kurumlarını da etkilemiştir. Eğitimin toplum açısından önemi gereği, bilgisayara çabucak adapte olması gerekmektedir. Okulların yönetsel ve eğitimsel anlamda bilgisayar ile bütünleştirilmesi sürecinin adımlarından biri de öğretmen ve müdürlerin bilgisayarı mesleki amaçlı kullanmalarını sağlamaktır. Bilgisayarı mesleki amaçlı kullanmanın bir yeri okul iken geniş zaman ve ortam sağlamak bakımından diğer ve en önemli yer “ev” dir. Bu çalışma ile öğretmen ve müdürlerin evlerindeki bilgisayarı mesleki amaçlı kullanma oranı tesbit edilmeye çalışılmıştır. Bunun için Sivas il ve ilçe merkezlerinde bulunan ilk ve ortaöğretimdeki öğretmen ve yöneticilerin görüşlerine (402 kişi) başvurulmuştur. Çalışmada araştırmacı tarafından geliştirilen “Bilgisayarı Evde Mesleki Amaçlı Kullanım Profili” isimli ölçek kullanılmıştır. Araştırmanın bir sonucu öğretmen ve müdürlerin evlerindeki bilgisayarı pek de eğitsel/yönetsel amaçlı kullanmadıkları yönündedir. Öte yandan diğer bir sonucu evdeki bilgisayarı mesleki amaçlı kullanımının çeşitli değişkenlerden (cinsiyet gibi) etkilendiği ile ilgilidir.

ANAHTAR KELİMELER: Bilgisayarlar, eğitim teknolojisi, eğitimde medya, okul yönetimi, teachers

THE PROFILES OF USING FOR PROFESSIONAL AIM THAT COMPUTERS IN THEIR HOME OF SCHOOL MANAGERS AND TEACHERS IN TURKEY (THE EXAMPLE OF SIVAS)

ABSTRACT

The developments about the computer effect education associations, like every association. It must adapt to the computer by fast, in accordance with importance of education for the society. One of the steps of to become of united whole process with the computer as management and education of the schools, is to supply the teachers and the managers use the computer for professional aim. Another and important place is “home”, as to supply a large time and an environment, as using the computer for professional aim. The rate of using the computer that is in their home of the teachers and the managers was been determined, for professional aims, with this working. For this, it applied to sights of the teachers and managers who are been in Sivas and its districts (402 people). The measure was used that is named “The Profile of Using the Computer at Home for Professional Aim” that is developed by the researcher, in this working. As the result of the research, is direction on; the teachers and the managers aren’t using their home computer for education and management. On the other hand, another result of it is about effecting from different variables (like sexuality) for using the home computer for professional aims.

KEYWORDS: Computers; educational technology, media in education; school management; Teachers

1-GİRİŞ

Eğitimin amacı toplumun gereksinimleri doğrultusunda bireyler yetiştirmektir. Toplumların gereksinimleri de içinde bulunulan dünyanın diğer toplumlarından etkilenir. Yaşanılan bu yüzyılın gereği olarak bütün toplumların eğitim sistemlerinde olduğu gibi Türkiye eğitim sisteminde de bilgi toplumunun özellikleri temelinde öğrenci yetiştirme zorunluluğu ortaya çıkmıştır. Bugün eğitilen bireylerin bilgiye ulaşma, bilgiyi düzenleme, bilgiyi değerlendirme, bilgiyi kullanma ve iletişim kurma becerileri ile donanık hale getirilmesi bir zorunluluk halini almıştır. Bu zorunluluğu daha kolay, daha etkin ve daha nitelikli yerine getirmenin yollarından biri eğitimin tüm boyutlarında bilgisayarın kullanılmasını sağlamaktır (Sinko ve Lehtinen 1999; Smeets vd. 1999; Blumenfeld 2000; Lally 2000). Bu kullanımın birbirini tamamlayan ve öğrenciyi (İşman vd. 2004; Usun 2003) eksene alan iki temel ögesi vardır. Bunlar öğretmen ve yöneticidir.

Okulda öğrencideki davranış değişikliğini meydana getirmekten sorumlu kişi öğretmendir. Öğretmenlerden, bilgi toplumu bireylerini yetiştirebilmeleri için derslerini bilgisayara dayalı yürütmesi beklenmektedir (Salamon 2000; McCannon ve Crews 2000; Morales vd. 2000; Selwyn vd. 2001; Fluck 2001; Zhao ve Cziko, 2001; Hardin 2001; Doornekamp 2002; Ainley vd. 2002; Mümtaz 2002; Demetriadis vd. 2003; Altun 2003; Kocasarac 2003; Mooij 2004). Ancak, O’Donnell (1996)’e göre, bilgisayar okullara girmiş fakat sınıflara girememiştir ve daha çok bilgisayar okur yazarlığı amaçlı kullanılmaktadır, sınıflarda öğretimi destekleyici olarak kullanılmamaktadır. Alanyazında bu sonucu meydana getiren birçok nedenden (Moseley vd. 1999; Gamble ve Easingwood.2000; Namlu ve Ceyhan 2002; Granger vd. 2002; Lin vd. 2004; Ruthven vd. 2004) sözedilirken, önemli birinin de öğretmenlerin bilgisayarı etkili bir şekilde kullanamaması olduğu dile getirilmektedir.

Öğrencideki davranış değişikliğini meydana getirmekten doğrudan olmasa da sorumlu diğer bir kişi okul yöneticisidir. Okul yöneticilerinin bilgisayar'a ilişkin görüşü, tutumu, bilgisi ve yeterliliği onun bilgisayara dayalı faaliyetlerini nicel ve nitel boyutlarda etkiler (White 1985; Mintzberg 1989; Foriska 1991; Riehl vd. 1992; Kearsley ve Lynch 1994; Gibson 2001; Smerdon vd. 2000, Hope vd. 2000; Wells 2000; Mioduser vd. 2002;). Bilgisayar çeşitli program ve uygulamaları aracılığıyla yönetimin karar verme, bilgi depolama, bilgi güncelleme, iletişim vb. gibi birçok faaliyetini olumlu yönde etkiler (Leithwood ve Montgomery 1982; Visscher 1992; Byrom 1998; Bryderup ve Kowalski 2002).

Bilgisayar ile ister öğretmen isterse yönetici arasındaki ilişkiyi anlamaya dönük yapılan birçok araştırmanın genel söyleminde, bilgisayar kullanılarak öğrencinin yetiştirilmesinde öğretmene düşen önemli role ve öğretmenin kendi rolünün gereğini yerine getirmesinde de yöneticiye düşen göreve gönderme yapılmaktadır. Birçok ülkede olduğu gibi, Türkiye'de de bilgisayarların okullarda kullanılması ve bilgi toplumunun yakalanması amacıyla temel adımların atılması yönünde projeler gerçekleştirilmektedir. (MEB 2004-a; MEB 2004-b). Ancak, bilgisayarın okullara girişi oldukça yenidir ve öğretmen ve yöneticilerin bilgisayarı kullanmaya dönük sistemli yetiştirilmesi oldukça sınırlı faaliyetlerle yapılmaktadır. Öğretmenlerin ve yöneticilerin mezun oldukları eğitim fakültelerinden aldıkları birkaç kredilik ders (YÖK 2004; Yıldırım 2000), Ulusal Eğitim Bakanlığı (MEB) na bağlı Halk Eğitim Merkezlerinden veya özel dersanelerden alınan kurs ve MEB'ce yetiştirilerek okullara eğitim vermek üzere gönderilen Formatör öğretmenlerin (MEB 2004-c) semineri ve MEB Hizmet-içi Daire Başkanlığı'nca verilen kurslarla (MEB 2004-d; Yıldırım 2000) sınırlı görülmektedir.

Bundan birkaç yıl öncesine kadar evlerde bilgisayarlar odaların süs ya da ev sakinlerinin dokunulması sakıncalı eşyası durumundaydı oysa bugünlerde neredeyse okula, topluma ve bireye zarar verici (örneğin zaman kaybı) sonuçlar doğurabilecek şekilde (fal açmak, savaş oyunları oynamak, chat yapmak vb.) kullanılabilir. Eğer öğretmen ve okul yöneticileri de bu olumsuz gidişin bir parçası olmuşlar ise yetiştirecekleri öğrenciler ile bu gidişin yaygınlaşmasına katkı sağlayacaklardır. Zira onlar çok hassas sayılabilecek bir görevi ifa etmektedirler.

Eğitim ile bilgisayarın bütünleşmesinin profesyonel bir tarzda veya biçimde yürütülmesinde önemli gerekliliklerden biri de öğretmen ve müdürlerin bilgisayardan yararlanma oranlarının artırılması ile bilgisayarlarını mesleklerinin kalitesini artıracak tarzda kullanmalarıdır. Bırakın bu amaçla yararlanmayı, İşman (2002)'ın Sakarya ilinde yaptığı bir çalışmaya göre öğretmenlerin %95'i word, %97'si poverpoint programını kullanmayı bilmemektedir. Akpınar (2003)'ın İstanbul da yaptığı bir çalışmada ise öğretmenlerin %65,4'ü öğretim etkinliklerinde bilgisayar yazılımı kullanmadığı tespit edilmiştir. Watson vd. (1998:19)'ne göre, öğretmenler meslekleri ile ilgili olarak bilgisayarlardan minimal düzeyde yararlanmaktadır.

Etkili bir eğitim-öğretim/ders için uzun ve yorucu bir ön hazırlığa gereksinim olduğu eğitim bilimcilerce sık sık dile getirilmektedir. Eğitim işinin sadece sınıfta ve okulda yapılacaklarla sınırlandırılmaması öğretmen ve müdürün işleri ile ilgili ön hazırlık yapmalarını zorunlu kılar. Sınıfta ve okulda sıkışık birkaç dakikaya sığdırılarak yapılmasının sonuç alıcı olmayacağı gözönüne alındığında ön hazırlığın yerinin ev olacağı söylenebilir. Evinde bilgisayara dayalı işi ile ilgili ön hazırlık içinde olan müdür ve öğretmen eğitimin kalitesine katkı sağlayacaktır. Bu nedenle okuldaki öğretmen ve yöneticilerin diğer meslek gruplarında olduğu gibi işlerini işte bırakmaları pek de olanaklı değildir. İşin eve taşınması evdeki bilgisayarın mesleki kaygılarla kullanımı yoluyla daha nitelikli eğitim ortamlarının tasarlanmasına katkı sağlayabilir. Bu açıdan nasıl öğrencileri yalnızca bilgisayar okuryazarı yapmak yetmiyor belki de ondan önce bilinçli birer bilgisayar kullanıcısı yapmak gerekiyorsa yetişkinleri de özellikle öğrenciler üzerinde etkili olan öğretmen ve yöneticileri de bilinçli birer bilgisayar kullanıcısı yapmak gerekmektedir.

Bu araştırmanın temel problemi, “Kendi görüşlerine göre evlerindeki bilgisayarı kullanırken mesleki amaçlı program ve uygulamalara yerveren öğretmen veya müdürlerin yüzdesi nedir?” ve “bu kullanım çeşitli değişkenlerden (yönetici veya öğretmenlerin çalıştığı okulun türü, okulun yeri, okuldaki görevi, işteki deneyimi, bilgisayar ile ilgili bir kurstan geçip geçmediği ve cinsiyet) etkilenmekte midir?” şeklinde ifade edilebilir.

Araştırmanın amacı, eğitimin önemli iki ögesi olan öğretmen ve yöneticinin bilgisayarı evde kullanım profillerini ortaya koyarak, bilgisayarın eğitimcilerin evlerinde mesleki amaçlı kullanılmasını sağlamak girişim ve uygulamalarına, örnek olmak açısından özelde Sivas ili genelinde de Türkiye için katkı sağlamaktır. Evde bilgisayarın ağırlıklı olarak hangi özellikleri temelinde kullanıldığının tespiti gerek hizmet içi gerekse hizmet öncesi daha nitelikli öğretmen ve yönetici yetiştirme çabalarına yol gösterecek bir faaliyet olabilir. Öte yandan, evinde bilgisayarı mesleki ağırlıklı kullanan öğretmen ve yöneticilerin daha etkin okul ve sınıf ortamları oluşturacağı söylenebilir.

II-YÖNTEM

Araştırmanın evreni, 2003-2004 Eğitim-öğretim yılında Sivas ili (98 okul) ve tüm ilçe merkezlerinde (116 okul) bulunan çeşitli türdeki 214 ortaöğretim (62 okul) ve ilköğretim (152 okul) okulunda görev yapan öğretmen ve yöneticilerden oluşmaktadır. Kent merkezindeki yönetici ve öğretmenlerin toplam sayısı ilköğretim için 1737 ortaöğretim için ise 812'dir. Öte yandan ilçe merkezlerindeki yönetici ve öğretmenlerin toplam sayısı ilköğretim için 1013 ortaöğretim için ise 522'dir. Araştırmanın örneklemini bu evrenden alınan ve evinde internete bağlı bir bilgisayarı olan toplam 402 öğretmen ve yöneticiden oluşmaktadır.

Çalışmada veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından geliştirilen ve geçerliliği uzman görüşü ve madde analizi yapılarak sağlanmış "Bilgisayarı Evde Mesleki Amaçlı Kullanım Profili" kullanılmıştır. Ölçek, evde bilgisayarın eğitim ile ilgili olası kullanım durumları düşünülerek tasarlanmıştır. Bilindiği üzere bilgisayarda birçok program ve uygulamaya yer vermek olanaklıdır (oyun, müzik, film, chat, internet, e-posta, kelime işlem, veritabanı vb.). Uzmanlara (10 kişi), öğretmen (12 kişi) ve müdürlere (8 kişi) bu uygulama veya programlardan hangilerinin eğitimle daha ilişkili olduğu sorusu sorulmuş ve bu soruya alınan yanıtlar bağlamında sıralanmış 10 maddelik şöyle bir liste oluşturulmuştur:

Tablo-1 Görüşlerine Başvurulan Uzman ve uygulamacılara göre bilgisayarın evde mesleki amaçlı kullanım profili (BEMAKP)

Evde kullanım sırası	Mesleki Amaçlı Kullanılan Program ya da Uygulama
1.	Kelime-İşlem (Word gibi.)
2.	Sunum programları (Powerpoint gibi.)
3.	Kaynak materyal olarak eğitim CD leri
4.	Tablolama -istatistik (Excel gibi.)
5.	Veritabanı (Access gibi.)
6.	İnternet
7.	E-Posta
8.	Kişisel sayfa (web) hazırlama
9.	Belli konu alanları (yönetim, öğretim vb.) için bilgisayar paket programı kullanımı
10.	Milli Eğitim Bakanlığı'nın Bilgisayara dayalı işleri (İLSİS gibi)

Ölçek "evet" ve "hayır" şeklinde yanıtlanacak tarzda yapılandırılmıştır. Denekler evet veya hayır yoluyla, Tablo 1'de evdeki bilgisayarın mesleki kullanım sıralaması olarak verilen profilin neresinde olduğunu belirtmektedir. Ölçeğin evde kullanımı ile ilgili, bu araştırma verilerine dayalı olarak yapılan Croanbach Alpha güvenilirlik katsayısı .90 dır.

Ölçeğin uygulanması tamamlandıktan sonra, herbiri gözden geçirilmiş ve bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Verilerin, hem bilgi işlem kodlama çizelgelerine hem de bu çizelgelerden bilgisayar ortamına aktarılması sırasında sık sık doğruluğu kontrol edilmiş ve yanlış aktarımlar önlenmeye çalışılmıştır. İstatistiksel analizler, SPSS paket programından yararlanılarak yapılmıştır. Yapılan istatistiksel işlemler yüzdelik ve kıkare testi'dir.

III-BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde verilerin analiziyle elde edilen bulgular, yanıtlayıcıların özellikleri, yanıtlayıcıların evde bilgisayar kullanım profili ve evde bilgisayar kullanım profilinin çeşitli değişkenlerden etkilenip etkilenmediklerinin tesbiti şeklinde üç aşamada sunulmuştur..

1. Yanıtlayıcıların özellikleri: Ankete yanıt veren deneklerin 293'ü (% 72,8) ilköğretim ve 109'u (% 27,2) ortaöğretimde görev yapmaktadır. Deneklerin 142'si (% 35,3) kadın ve 260'ı (% 64,7) erkektir. Deneklerin 233'i (% 57,9) il merkezi ve 169'u (% 42,1) ilçe merkezindeki okullarda görev yapmaktadır. Deneklerin 349'u (% 86,8) öğretmen ve 53'ü (% 13,2) yöneticidir. Deneklerin 259'u (% 64,4) 0-10 yıl ve 143'ü (% 35,6) 11-20 yıldır görev yapmaktadırlar. Deneklerin 240'si (% 59,7) bilgisayar ile ilgili bir kurstan geçmiş ve 162'si (% 40,3) bilgisayar ile ilgili herhangi bir kurstan geçmemiştir.

2- Yanıtlayıcıların evdeki bilgisayarı mesleki amaçlı kullanım profili: Tablo-2 incelendiğinde deneklerin %47,2'lik bir oranla birinci sırada interneti kullandıkları görülmektedir. Oysa internet evde mesleki kullanım (BEMAKP) sıralamasında (Tablo 1) altıncı sırada gelmektedir. İnternet uygulaması mesleki sayfalar incelenerek bilgi ve görgü artırılıyorsa olumlu olabilir aksi ise zaman kaybı, israf, yorgunluk gibi sonuçları doğurarak zarar

verebilir. Zira internet hem eğitimciler için zengin ve etkili bir ortam sunmakta (Rither ve Lemke 2000, 101) hem de öğretmenlerin mesleki gelişimlerine kaynak olabilmektedir (Pelgrum 2001: 165)

Kelime işlem programlarının kullanımının ikinci sırada gelmesi dikkat çekicidir (%44,2). Öğretmenlerin ve müdürlerin okul ile ilgili işlerinde kullanmak üzere belki de en başta öğrenmek durumunda bırakıldıkları programlar da word gibi kelime işlem programlarıdır. Bu tür programlar evinde plan hazırlamak veya ders öncesi hazırlık yapmak isteyen öğretmen için en işlevsel programlardandır ve Cuckle ve Clarke (2002: 324) yaptığı 217 kişinin denek olduğu bir araştırmada kelime-işlem programını kullananların oranı %98'dir.

Anketi yanıtlayanların % 43,6'sının evinde bilgisayarı kullanırken kaynak materyal olarak eğitim CD'lerini izlediğini ya da onlardan yararlandığını dile getirmiştir. Eğitim CD'lerinden yararlanma bilgisayarı mesleki amaçlı kullanım sıralamasında üçüncü sırada (Tablo 1) gelmiştir, burada da üçüncü sıradadır (Tablo2). CD'ler kaynak sağlama açısından öğretmenlerin mesleki gelişimlerine katkı sağlayabileceği gibi (Pelgrum 2001: 165) bilgisayara dayalı ders işleme sürecinin herhangi bir aşamasında da kullanılabilir.

Tablo-2 Deneklerin görüşlerine göre evde bilgisayarı mesleki kullanım profili

BEMAKP	Sıra No	Kullanım içeriği	Evet %	Hayır %
6.	1.	İnternet	47,2	52,8
1.	2.	Kelime-İşlem (Word gibi.)	44,2	55,8
3.	3.	<i>Kaynak materyal olarak eğitim CD leri</i>	43,6	56,4
7.	4.	E-Posta	33,4	66,6
4.	5.	Tablolama-istatistik (Excel gibi.)	32,7	67,3
9.	6.	Belli konu alanları (yönetim, öğretim vb.) için bilgisayar paket programı kullanımı	30,7	69,3
10.	7.	Milli Eğitim Bakanlığı'nın Bilgisayara dayalı işleri (İLSİS gibi)	30,0	70,0
2.	8.	Sunum programları (Powerpoint gibi.)	25,1	74,9
5.	9.	Veri tabanı (Access gibi.)	18,8	81,2
8.	10.	Kişisel sayfa (web) hazırlama	14,5	85,5

BEMAKP= Bilgisayarın Evde Mesleki Amaçlı Kullanım Profili

Son yıllarda eğitim piyasasında sayı ve türleri artan bu CD'lerin öğrencilerce etkili kullanımının bir yolu öğretmenlerin onları inceleyerek o dönemdeki eğitimine yararlı olup olmadığının denetlemesiyle gerçekleşebilir.

Bilgisayar kullanımında E-Posta'ya yerverenlerin oranı %33,4'dür ve dördüncü sırada gelmektedir (Tablo 2). Oysa evde mesleki amaçlı kullanım sıralamasında yedinci sıradadır (Tablo 1). Özellikle meslektaşlarla kurulacak iletişim açısından eğitim faaliyetinin bir parçası olabilecek bir özelliği olması itibarıyla önemli, ancak daha öncelikli kullanılması gerekenler itibarıyla ise çok yüksek bir kullanım oranına sahip olduğu söylenebilir.

Bilgisayarda tablolama ve istatistik programları öğretmenler için derslerine girdikleri sınıf ve öğrencilerin özellikle ölçme değerlendirme işlemlerinde kullanabilecekleri programlardan oluşur. Müdürler ise bu türden programları özellikle okul ve öğretmen istatistiklerinde kullanabilir. Bu türden kullanımlar derslerden ve yönetim faaliyetlerinden arta kalan zamanlarda yapılabilir. Tablo 1 de görüldüğü gibi tablolama ve istatistik programlarının kullanımı 4. sıradadır. Tablo 2 de ise 5.sıradadır. Ölçeği yanıtlayanların %32,7'si bu program temelli bilgisayar kullandığını belirtmiştir.

Son zamanlarda eğitim faaliyetlerinin farklı alanları için farklı paket programların üretildiği bilinmektedir. Örneğin okuldaki karne, devamsızlık, bordro vb. işlemlerin takibi için yazılmış paket programlar olduğu gibi öğretmenler için öğrenci dosyaları, not hesaplama gibi paket programlar mevcuttur. Bu programların Tablo 1'e göre mesleki amaçlı kullanım sırası 9'dur. Oysa Tablo 2'ye göre yanıtlayıcıların %30,7'lik bir oranı bilgisayarı bu amaçla 6. sırada kullanmaktadırlar.

Bilindiği üzere Milli Eğitim Bakanlığı faaliyetlerini MEBSİS adı altında en küçük birimi olan okulundan (OKULSİS) bakanlık örgütüne kadar bütün kademelerinde ve her yerde bilgisayara dayalı olarak yürütmeye başlamıştır. Buna göre öğretmenlerin atamaları, tayinleri, özlük işleri vb. gibi birçok etkinlik bilgisayara dayalı olarak yerine getirilmektedir. Bu, mesleki amaçlı kullanım sıralamasında sonuncu sıradadır. Çalışma deneklerinin %30,0'ı evlerindeki bilgisayarı bu amaçla yedinci sırada kullanmaktadırlar.

Sunum programları, öğretmenlerin derslerini, müdürlerin toplantı ve bilgi verme ve toplantılarını görsel ağırlıklı hazırlayıp paylaşmalarında kullanılan oldukça etkili programlardır. Ölçeği yanıtlayanların ancak %25,1'i evinde bilgisayarı bu amaçla 8. sırada (Tablo 2) kullanmaktadır. Bu oran Cuckle ve Clarke (2002: 324)'in bir çalışmasında %11'dir. Karşılaştırma yapıldığında oranın yüksek olduğu görülmektedir ancak mesleki amaçlı kullanım sırasına (2. sıra, Tablo 1) dikkat edildiğinde durumun içaçıcı olmadığı söylenebilir.

Veritabanı, verili koşullarda bilgisayar kullanıcılarının kendi küçük paket programlarını hazırlamalarını sağlayan programlardan oluşur. Bu açıdan öğretmen ve yöneticilerin bu türden bir programı kullanmaları onların bilgisayarı etkili kullandıklarına ilişkin ipucu veren bir durumdur. Bunun mesleki amaçlı kullanım sırası 5'dir (Tablo 1). Oysa deneklerin ancak %18,8'i evlerinde bilgisayarı bu amaçla 9. sırada (Tablo 2) kullandıklarını belirtmişlerdir. Eğitimcilerin veritabanı ve grafik programlarını en az düzeyde kullandıklarına ilişkin sonuçlar sergileyen bir çalışma (Trushell vd. 1998: 334) benzer bir sonuca gönderme yapmaktadır.

Okuldaki görevi bağlamında öğrenciler veya öğretmenleri ve diğer ilgilileri bilgilendirecek, etkileşecek içerikli bir sayfa oluşturarak (web sayfası) internet ortamında yayınlamak (Wiske vd. 2001: 488) eğitimcinin niteliğini artırabilir ve yansıtabilir. Nitekim bu, mesleki amaçlı kullanım sıralamasında 8.'dir (Tablo 1). Bu amaçla evde bilgisayar kullanım oranına ve sırasına (Tablo 2) bakıldığında en düşük oranla (%14,5) karşılaşılmaktadır. Tablo 2 genel olarak değerlendirildiğinde deneklerin kullanım sıra numaralarının BEMAKP ile pek uyuşmadığı buna bağlı olarak bilgisayarı evlerinde pek de mesleki amaçlı kullanmadıkları söylenebilir.

3- Yanıtlayıcıların evde bilgisayarı mesleki amaçlı kullanım profiline çeşitli değişkenler açısından durumu: Sözkonusu değişkenler; deneklerin çalıştığı okulun türü, okulun yeri, okuldaki görevi, işteki deneyimi, bilgisayar ile ilgili bir kurstan geçip geçmediği ve cinsiyeti'dir.

3.1. Deneklerin çalıştıkları okulun türü ve bilgisayar kullanım profilleri: Deneklerin bilgisayar kullanımının çalıştıkları okul türüne göre değişip değişmediğiyle ilgili olarak Kikare testi yapılmış ve fark sonuçları Tablo 2'de verilmiştir. Farkın daha çok hangi program içerikli bilgisayar kullanımı yönünde olduğuna bakıldığında en başta internet en sonda da kelime-işlem programları açısından olduğu anlaşılmaktadır. Hiç fark olmayan kullanım içerikleri sırasıyla kişisel sayfa hazırlama ($p=,999$), sunum programları ($p=,072$) ve Milli Eğitim Bakanlığı'nın bilgisayara dayalı işleri ($p=,054$)dir.

Tablo-3 Bilgisayar mesleki amaçlı kullanım profilinde okul türü farkı

Kullanın içerikleri	Yanıt	İlk öğretim %	Orta öğretim %	X ²	Sd	p																																																																																						
İnternet	Evet	44,4	53,2	10,630	1	,001*																																																																																						
	Hayır	55,6	46,8				E-Posta	Evet	30,8	39,1	10,503	1	,001*	Hayır	69,2	60,9	Veri tabanı (Access gibi.)	Evet	16,9	22,8	7,554	1	,006*	Hayır	83,1	77,2	Belli konu alanları (yönetim, öğretim vb.) için bilgisayar paket programı kullanımı	Evet	28,8	34,7	5,428	1	,020*	Hayır	71,2	65,3	Tablolama-istatistik (Excel gibi.)	Evet	30,9	36,7	5,165	1	,023*	Hayır	69,1	63,3	Kaynak materyal olarak eğitim CD leri	Evet	41,7	47,8	5,151	1	,023*	Hayır	58,3	52,2	Kelime-İşlem (Word gibi.)	Evet	42,4	48,0	4,258	1	,039*	Hayır	57,6	52,0	Milli Eğitim Bakanlığı'nın bilgisayara dayalı işleri (İLSİS gibi.)	Evet	28,5	33,3	3,720	1	,054	Hayır	71,5	66,7	Sunum programları (Powerpoint gibi.)	Evet	23,8	28,0	3,239	1	,072	Hayır	76,2	72,0	Kişisel sayfa (web) hazırlama	Evet	14,5	14,5	,000	1
E-Posta	Evet	30,8	39,1	10,503	1	,001*																																																																																						
	Hayır	69,2	60,9				Veri tabanı (Access gibi.)	Evet	16,9	22,8	7,554	1	,006*	Hayır	83,1	77,2	Belli konu alanları (yönetim, öğretim vb.) için bilgisayar paket programı kullanımı	Evet	28,8	34,7	5,428	1	,020*	Hayır	71,2	65,3	Tablolama-istatistik (Excel gibi.)	Evet	30,9	36,7	5,165	1	,023*	Hayır	69,1	63,3	Kaynak materyal olarak eğitim CD leri	Evet	41,7	47,8	5,151	1	,023*	Hayır	58,3	52,2	Kelime-İşlem (Word gibi.)	Evet	42,4	48,0	4,258	1	,039*	Hayır	57,6	52,0	Milli Eğitim Bakanlığı'nın bilgisayara dayalı işleri (İLSİS gibi.)	Evet	28,5	33,3	3,720	1	,054	Hayır	71,5	66,7	Sunum programları (Powerpoint gibi.)	Evet	23,8	28,0	3,239	1	,072	Hayır	76,2	72,0	Kişisel sayfa (web) hazırlama	Evet	14,5	14,5	,000	1	,999	Hayır	85,5	85,5						
Veri tabanı (Access gibi.)	Evet	16,9	22,8	7,554	1	,006*																																																																																						
	Hayır	83,1	77,2				Belli konu alanları (yönetim, öğretim vb.) için bilgisayar paket programı kullanımı	Evet	28,8	34,7	5,428	1	,020*	Hayır	71,2	65,3	Tablolama-istatistik (Excel gibi.)	Evet	30,9	36,7	5,165	1	,023*	Hayır	69,1	63,3	Kaynak materyal olarak eğitim CD leri	Evet	41,7	47,8	5,151	1	,023*	Hayır	58,3	52,2	Kelime-İşlem (Word gibi.)	Evet	42,4	48,0	4,258	1	,039*	Hayır	57,6	52,0	Milli Eğitim Bakanlığı'nın bilgisayara dayalı işleri (İLSİS gibi.)	Evet	28,5	33,3	3,720	1	,054	Hayır	71,5	66,7	Sunum programları (Powerpoint gibi.)	Evet	23,8	28,0	3,239	1	,072	Hayır	76,2	72,0	Kişisel sayfa (web) hazırlama	Evet	14,5	14,5	,000	1	,999	Hayır	85,5	85,5																
Belli konu alanları (yönetim, öğretim vb.) için bilgisayar paket programı kullanımı	Evet	28,8	34,7	5,428	1	,020*																																																																																						
	Hayır	71,2	65,3				Tablolama-istatistik (Excel gibi.)	Evet	30,9	36,7	5,165	1	,023*	Hayır	69,1	63,3	Kaynak materyal olarak eğitim CD leri	Evet	41,7	47,8	5,151	1	,023*	Hayır	58,3	52,2	Kelime-İşlem (Word gibi.)	Evet	42,4	48,0	4,258	1	,039*	Hayır	57,6	52,0	Milli Eğitim Bakanlığı'nın bilgisayara dayalı işleri (İLSİS gibi.)	Evet	28,5	33,3	3,720	1	,054	Hayır	71,5	66,7	Sunum programları (Powerpoint gibi.)	Evet	23,8	28,0	3,239	1	,072	Hayır	76,2	72,0	Kişisel sayfa (web) hazırlama	Evet	14,5	14,5	,000	1	,999	Hayır	85,5	85,5																										
Tablolama-istatistik (Excel gibi.)	Evet	30,9	36,7	5,165	1	,023*																																																																																						
	Hayır	69,1	63,3				Kaynak materyal olarak eğitim CD leri	Evet	41,7	47,8	5,151	1	,023*	Hayır	58,3	52,2	Kelime-İşlem (Word gibi.)	Evet	42,4	48,0	4,258	1	,039*	Hayır	57,6	52,0	Milli Eğitim Bakanlığı'nın bilgisayara dayalı işleri (İLSİS gibi.)	Evet	28,5	33,3	3,720	1	,054	Hayır	71,5	66,7	Sunum programları (Powerpoint gibi.)	Evet	23,8	28,0	3,239	1	,072	Hayır	76,2	72,0	Kişisel sayfa (web) hazırlama	Evet	14,5	14,5	,000	1	,999	Hayır	85,5	85,5																																				
Kaynak materyal olarak eğitim CD leri	Evet	41,7	47,8	5,151	1	,023*																																																																																						
	Hayır	58,3	52,2				Kelime-İşlem (Word gibi.)	Evet	42,4	48,0	4,258	1	,039*	Hayır	57,6	52,0	Milli Eğitim Bakanlığı'nın bilgisayara dayalı işleri (İLSİS gibi.)	Evet	28,5	33,3	3,720	1	,054	Hayır	71,5	66,7	Sunum programları (Powerpoint gibi.)	Evet	23,8	28,0	3,239	1	,072	Hayır	76,2	72,0	Kişisel sayfa (web) hazırlama	Evet	14,5	14,5	,000	1	,999	Hayır	85,5	85,5																																														
Kelime-İşlem (Word gibi.)	Evet	42,4	48,0	4,258	1	,039*																																																																																						
	Hayır	57,6	52,0				Milli Eğitim Bakanlığı'nın bilgisayara dayalı işleri (İLSİS gibi.)	Evet	28,5	33,3	3,720	1	,054	Hayır	71,5	66,7	Sunum programları (Powerpoint gibi.)	Evet	23,8	28,0	3,239	1	,072	Hayır	76,2	72,0	Kişisel sayfa (web) hazırlama	Evet	14,5	14,5	,000	1	,999	Hayır	85,5	85,5																																																								
Milli Eğitim Bakanlığı'nın bilgisayara dayalı işleri (İLSİS gibi.)	Evet	28,5	33,3	3,720	1	,054																																																																																						
	Hayır	71,5	66,7				Sunum programları (Powerpoint gibi.)	Evet	23,8	28,0	3,239	1	,072	Hayır	76,2	72,0	Kişisel sayfa (web) hazırlama	Evet	14,5	14,5	,000	1	,999	Hayır	85,5	85,5																																																																		
Sunum programları (Powerpoint gibi.)	Evet	23,8	28,0	3,239	1	,072																																																																																						
	Hayır	76,2	72,0				Kişisel sayfa (web) hazırlama	Evet	14,5	14,5	,000	1	,999	Hayır	85,5	85,5																																																																												
Kişisel sayfa (web) hazırlama	Evet	14,5	14,5	,000	1	,999																																																																																						
	Hayır	85,5	85,5																																																																																									

Beklenen minimum değer 5 den büyük olduğundan Pearson Kikare Testi kullanıldı

* Anlamlılık en düşük $p < .05$ olarak alınmıştır.

Ortaöğretim okullarında çalışan deneklerin son üç kullanım içerikleri hariç kalan bütün kullanım içeriklerinde ilköğretim deneklerine oranla daha yüksek kullanım yüzdelerine sahip olduğu anlaşılmaktadır. Bir örnek vermek gerekirse, veritabanı programlarını kullanmada ortaöğretim (%22,8) denekleri ilköğretim (%16,9) deneklerinden daha yüksek bir yüzdeliğe sahiptir.

3.2. Deneklerin cinsiyeti ve bilgisayar kullanım profilleri: Deneklerin bilgisayar kullanım içeriklerinin cinsiyetlerine göre değişip değişmediğiyle ilgili olarak Kikare testi yapılmış ve fark olduğu tesbit edilmiştir. Tablo 2’de varolan sıralama Tablo 4’deki biçime dönüşmüştür. Farkın daha çok hangi program içerikli bilgisayar kullanımı yönünde olduğuna bakıldığında en başta kelime-işlem en sonda da kaynak materyal olarak eğitim CD leri açısından olduğu anlaşılmaktadır. Hiç fark olmayan kullanım içerikleri sırasıyla kişisel sayfa (web) hazırlama (p= ,890), internet (p= ,315) ve Millî Eğitim Bakanlığı’nın bilgisayara dayalı işleri (p= ,228)dir.

Tablo-4 Bilgisayar mesleki amaçlı kullanım profilinde cinsiyet farkı

Kullanım içerikleri	Yanıt	Kadın %	Erkek %	X ²	Sd	p																																																																																						
Kelime-İşlem (Word gibi.)	Evet	38,1	48,0	14,735	1	,000*																																																																																						
	Hayır	61,9	52,0				Veri tabanı (Access gibi.)	Evet	11,0	23,6	38,492	1	,000*	Hayır	89,0	76,4	Sunum programları (Powerpoint gibi.)	Evet	20,0	28,3	13,392	1	,000*	Hayır	80,0	71,7	E-Posta	Evet	28,9	36,3	9,063	1	,003*	Hayır	71,1	63,7	Belli konu alanları (yönetim, öğretim vb.) için bilgisayar paket programı kullanımı	Evet	26,4	33,4	8,491	1	,004*	Hayır	73,6	66,6	Tablolama-istatistik (Excel gibi.)	Evet	29,2	34,9	5,466	1	,019*	Hayır	70,8	65,1	Kaynak materyal olarak eğitim CD leri	Evet	40,2	45,7	4,490	1	,034*	Hayır	59,8	54,3	Millî Eğitim Bakanlığı’nın Bilgisayara dayalı işleri (İLSİS gibi)	Evet	28,2	31,1	1,454	1	,228	Hayır	71,8	68,9	İnternet	Evet	45,6	48,2	1,011	1	,315	Hayır	54,4	51,8	Kişisel sayfa (web) hazırlama	Evet	14,4	14,6	,019	1
Veri tabanı (Access gibi.)	Evet	11,0	23,6	38,492	1	,000*																																																																																						
	Hayır	89,0	76,4				Sunum programları (Powerpoint gibi.)	Evet	20,0	28,3	13,392	1	,000*	Hayır	80,0	71,7	E-Posta	Evet	28,9	36,3	9,063	1	,003*	Hayır	71,1	63,7	Belli konu alanları (yönetim, öğretim vb.) için bilgisayar paket programı kullanımı	Evet	26,4	33,4	8,491	1	,004*	Hayır	73,6	66,6	Tablolama-istatistik (Excel gibi.)	Evet	29,2	34,9	5,466	1	,019*	Hayır	70,8	65,1	Kaynak materyal olarak eğitim CD leri	Evet	40,2	45,7	4,490	1	,034*	Hayır	59,8	54,3	Millî Eğitim Bakanlığı’nın Bilgisayara dayalı işleri (İLSİS gibi)	Evet	28,2	31,1	1,454	1	,228	Hayır	71,8	68,9	İnternet	Evet	45,6	48,2	1,011	1	,315	Hayır	54,4	51,8	Kişisel sayfa (web) hazırlama	Evet	14,4	14,6	,019	1	,890	Hayır	85,6	85,4						
Sunum programları (Powerpoint gibi.)	Evet	20,0	28,3	13,392	1	,000*																																																																																						
	Hayır	80,0	71,7				E-Posta	Evet	28,9	36,3	9,063	1	,003*	Hayır	71,1	63,7	Belli konu alanları (yönetim, öğretim vb.) için bilgisayar paket programı kullanımı	Evet	26,4	33,4	8,491	1	,004*	Hayır	73,6	66,6	Tablolama-istatistik (Excel gibi.)	Evet	29,2	34,9	5,466	1	,019*	Hayır	70,8	65,1	Kaynak materyal olarak eğitim CD leri	Evet	40,2	45,7	4,490	1	,034*	Hayır	59,8	54,3	Millî Eğitim Bakanlığı’nın Bilgisayara dayalı işleri (İLSİS gibi)	Evet	28,2	31,1	1,454	1	,228	Hayır	71,8	68,9	İnternet	Evet	45,6	48,2	1,011	1	,315	Hayır	54,4	51,8	Kişisel sayfa (web) hazırlama	Evet	14,4	14,6	,019	1	,890	Hayır	85,6	85,4																
E-Posta	Evet	28,9	36,3	9,063	1	,003*																																																																																						
	Hayır	71,1	63,7				Belli konu alanları (yönetim, öğretim vb.) için bilgisayar paket programı kullanımı	Evet	26,4	33,4	8,491	1	,004*	Hayır	73,6	66,6	Tablolama-istatistik (Excel gibi.)	Evet	29,2	34,9	5,466	1	,019*	Hayır	70,8	65,1	Kaynak materyal olarak eğitim CD leri	Evet	40,2	45,7	4,490	1	,034*	Hayır	59,8	54,3	Millî Eğitim Bakanlığı’nın Bilgisayara dayalı işleri (İLSİS gibi)	Evet	28,2	31,1	1,454	1	,228	Hayır	71,8	68,9	İnternet	Evet	45,6	48,2	1,011	1	,315	Hayır	54,4	51,8	Kişisel sayfa (web) hazırlama	Evet	14,4	14,6	,019	1	,890	Hayır	85,6	85,4																										
Belli konu alanları (yönetim, öğretim vb.) için bilgisayar paket programı kullanımı	Evet	26,4	33,4	8,491	1	,004*																																																																																						
	Hayır	73,6	66,6				Tablolama-istatistik (Excel gibi.)	Evet	29,2	34,9	5,466	1	,019*	Hayır	70,8	65,1	Kaynak materyal olarak eğitim CD leri	Evet	40,2	45,7	4,490	1	,034*	Hayır	59,8	54,3	Millî Eğitim Bakanlığı’nın Bilgisayara dayalı işleri (İLSİS gibi)	Evet	28,2	31,1	1,454	1	,228	Hayır	71,8	68,9	İnternet	Evet	45,6	48,2	1,011	1	,315	Hayır	54,4	51,8	Kişisel sayfa (web) hazırlama	Evet	14,4	14,6	,019	1	,890	Hayır	85,6	85,4																																				
Tablolama-istatistik (Excel gibi.)	Evet	29,2	34,9	5,466	1	,019*																																																																																						
	Hayır	70,8	65,1				Kaynak materyal olarak eğitim CD leri	Evet	40,2	45,7	4,490	1	,034*	Hayır	59,8	54,3	Millî Eğitim Bakanlığı’nın Bilgisayara dayalı işleri (İLSİS gibi)	Evet	28,2	31,1	1,454	1	,228	Hayır	71,8	68,9	İnternet	Evet	45,6	48,2	1,011	1	,315	Hayır	54,4	51,8	Kişisel sayfa (web) hazırlama	Evet	14,4	14,6	,019	1	,890	Hayır	85,6	85,4																																														
Kaynak materyal olarak eğitim CD leri	Evet	40,2	45,7	4,490	1	,034*																																																																																						
	Hayır	59,8	54,3				Millî Eğitim Bakanlığı’nın Bilgisayara dayalı işleri (İLSİS gibi)	Evet	28,2	31,1	1,454	1	,228	Hayır	71,8	68,9	İnternet	Evet	45,6	48,2	1,011	1	,315	Hayır	54,4	51,8	Kişisel sayfa (web) hazırlama	Evet	14,4	14,6	,019	1	,890	Hayır	85,6	85,4																																																								
Millî Eğitim Bakanlığı’nın Bilgisayara dayalı işleri (İLSİS gibi)	Evet	28,2	31,1	1,454	1	,228																																																																																						
	Hayır	71,8	68,9				İnternet	Evet	45,6	48,2	1,011	1	,315	Hayır	54,4	51,8	Kişisel sayfa (web) hazırlama	Evet	14,4	14,6	,019	1	,890	Hayır	85,6	85,4																																																																		
İnternet	Evet	45,6	48,2	1,011	1	,315																																																																																						
	Hayır	54,4	51,8				Kişisel sayfa (web) hazırlama	Evet	14,4	14,6	,019	1	,890	Hayır	85,6	85,4																																																																												
Kişisel sayfa (web) hazırlama	Evet	14,4	14,6	,019	1	,890																																																																																						
	Hayır	85,6	85,4																																																																																									

Beklenen minimum değer 5 den büyük olduğundan Pearson Kikare Testi kullanıldı

* Anlamlılık en düşük p< .05 olarak alınmıştır.

Erkeklerin son üç kullanım içerikleri hariç kalan bütün kullanım içeriklerinde kadınlara oranla daha yüksek kullanım yüzdelerine sahip olduğu anlaşılmaktadır. Bir örnek vermek gerekirse, sunum programlarını kullanmada erkekler (%28,3), kadınlardan (%20,0) daha yüksek bir yüzdeliğe sahiptir. Literatürde bilgisayar ve cinsiyet arasındaki ilişki tesbiti çalışmalarında bir etkisi olmadığına dönük bulguların yanında (Collis et.al. 1996; Galanouli et.al. 2004), kadınların bilgisayarla daha az ilgili olduklarını bulguların yanında (Merrill 1991; Spennemann 1996; Ory 1997).

3.3. Deneklerin çalıştığı okulun bulunduğu yer ve bilgisayar kullanım profilleri: Tablo 5 incelendiğinde deneklerin çalıştıkları okulun bulunduğu yerleşim yerinin il veya ilçede olmasının bilgisayar kullanım içeriklerinde yüzdeler oran farkı yaratmadığı anlaşılmaktadır.

Kikare testi sonucu anlamlı yüzdeler farklılıkları olmasa da dikkati çeken bir durum kaynak materyal olarak eğitim CD’leri ve belli konu alanları (yönetim, öğretim vb.) için bilgisayar paket programı kullanım içerikleri hariç okulu ilçede olan deneklerin evet yüzdelerlerinin okulu ilde olanlardan fazla olmasıdır. Bunun bir nedeninin ilçede yaşayanların evde kullanım için ilde yaşayanlara oranla daha çok zamana sahip olmaları olabilir. Bir başka deyişle kentteki sıkışık, ilçedeki durgun yaşam bu sonucun bir nedeni olabilir.

Tablo-5 Bilgisayarı mesleki amaçlı kullanım profilinde okulun bulunduğu yer farkı

Kullanım İçerikleri	Yanıt	İl %	İlçe %	X ²	Sd	P
İnternet	Evet	45,3	49,6	2,751	1	,097
	Hayır	54,7	50,4			
E-Posta	Evet	33,2	36,3	3,335	1	,097
	Hayır	66,8	63,7			
Tablolama -istatistik (Excel gibi.)	Evet	35,2	36,0	2,754	1	,098
	Hayır	64,8	64,0			
Sunum programları (Powerpoint gibi.)	Evet	23,9	26,8	1,709	1	,191
	Hayır	76,1	73,2			
Veri tabanı (Access gibi.)	Evet	18,0	19,9	,938	1	,333
	Hayır	82,0	80,1			
Milli Eğitim Bakanlığı'nın Bilgisayara dayalı işleri (İLSİS gibi)	Evet	29,1	31,1	,770	1	,380
	Hayır	70,9	68,9			
Kelime-İşlem (Word gibi.)	Evet	43,5	45,0	,354	1	,552
	Hayır	56,5	55,0			
Kaynak materyal olarak eğitim CD leri	Evet	44,4	42,5	,558	1	,455
	Hayır	55,6	57,5			
Belli konu alanları (yönetim, öğretim vb.) için bilgisayar paket programı kullanımı	Evet	31,2	30,0	,296	1	,586
	Hayır	68,8	70,0			
Kişisel sayfa (web) hazırlama	Evet	14,7	14,3	,034	1	,853
	Hayır	85,3	85,7			

Beklenen minimum değer 5 den büyük olduğundan Pearson Kikare Testi kullanıldı

İl veya ilçe açısından bilgisayar kullanım içerikleri yüzdeliklerinde bir fark olmaması bilgisayar ve onunla ilgili etkinliklerin her iki yerleşim yerine de eşit yansıdığı anlamına gelebilir. Öte yandan bilinçli bilgisayar kullanımı ile ilgili olarak kırsal ve kentselin aynı özellikleri taşıdığı da söylenebilir.

3.4. Deneklerin okuldaki görevleri ve bilgisayar kullanım profilleri: Deneklerin evde bilgisayar kullanımlarının çalıştıkları okuldaki görevlerine göre değişip değişmediğiyle ilgili olarak Kikare testi yapılmış ve farka rastlanmıştır. Farkın daha çok hangi program içerikli bilgisayar kullanımı yönünde olduğuna bakıldığında en başta internet en sonda da veritabanı programları açısından olduğu anlaşılmaktadır. Hiç fark olmayan kullanım içerikleri sırasıyla sunum programları (p=,955), kişisel sayfa hazırlama (p= ,722), kelime-işlem (p=,352.), Milli Eğitim Bakanlığı'nın bilgisayara dayalı işleri (p= ,233) ve Tablolama-istatistik programlarıdır.

Tablo-6 Bilgisayarı mesleki amaçlı kullanım profilinde okuldaki görev farkı

Kullanım İçeriği	Yanıt	Öğretmen %	Müdür %	X ²	Sd	p
İnternet	Evet	48,4	37,0	7,470	1	,006*
	Hayır	51,6	63,0			
Kaynak materyal olarak eğitim CD leri	Evet	44,7	34,6	6,003	1	,014*
	Hayır	55,3	65,4			
Belli konu alanları (yönetim, öğretim vb.) için bilgisayar paket programı kullanımı	Evet	31,6	22,8	5,237	1	,022*
	Hayır	66,4	77,2			
E-Posta	Evet	34,3	25,9	4,584	1	,032*
	Hayır	66,7	74,1			
Veri tabanı (Access gibi.)	Evet	18,1	24,7	4,112	1	,043*
	Hayır	81,9	75,3			
Tablolama-istatistik (Excel gibi.)	Evet	30,5	25,9	3,807	1	,055
	Hayır	69,5	74,1			
Milli Eğitim Bakanlığı'nın Bilgisayara dayalı işleri (İLSİS gibi)	Evet	30,5	25,9	1,420	1	,233
	Hayır	69,5	74,1			
Kelime-İşlem (Word gibi.)	Evet	44,6	40,7	,868	1	,352
	Hayır	55,4	59,3			
Kişisel sayfa (web) hazırlama	Evet	14,6	13,6	,127	1	,722
	Hayır	85,4	86,4			
Sunum programları (Powerpoint gibi.)	Evet	25,1	25,3	,003	1	,955
	Hayır	74,9	74,7			

Beklenen minimum değer 5 den büyük olduğundan Pearson Kikare Testi kullanıldı
* Anlamlılık en düşük $p < .05$ olarak alınmıştır.

Okullarda müdür olarak çalışanların (%24,7) yalnızca veritabanı programı kullanmak açısından öğretmenlerden (%18,1) daha yüksek bir yüzdeliğe sahip oldukları anlaşılmaktadır. Son beş kullanım içeriklerinde ise “evet” yüzdeleri eşit olmakla birlikte öğretmenlerin evlerinde müdürlere göre daha fazla kullandıkları programlar veya uygulamalar sırasıyla internet, kaynak materyal olarak eğitim CD’leri, belli konu alanları (yönetim, öğretim vb.) için bilgisayar paket programı kullanımı ve E-posta’dır.

3.5. Denekelerin işleri ile ilgili deneyimleri ve bilgisayar kullanım profilleri: Deneklerin iş deneyimlerinin evde bilgisayar kullanımı içeriklerinde bir farklılık meydana getirip getirmediğine bakmak için Kikare testi yapılmış ve farka rastlanmıştır.. Farkın daha çok hangi program içerikli bilgisayar kullanımı yönünde olduğuna bakıldığında en başta e-posta en sonda da belli konu alanları (yönetim, öğretim vb.) için bilgisayar paket programı kullanımı açısından olduğu anlaşılmıştır. Hiç fark olmayan kullanım içerikleri sırasıyla kişisel sayfa hazırlama ($p = ,258$), Kaynak materyal olarak eğitim CD leri ($p = ,164$), ve Veri tabanı ($p = ,140$)’dır.

Tablo-7 Bilgisayarı mesleki amaçlı kullanım profilinde deneyim farkı

Kullanım içerikleri		0-10 Yıl %	11-Üstü Yıl %	X ²	Sd	p																																																																																						
E-Posta	Evet	39,0	23,7	37,918	1	,000*																																																																																						
	Hayır	61,0	76,3				İnternet	Evet	52,4	38,1	29,392	1	,000*	Hayır	47,6	61,9	Tablolama -istatistik (Excel gibi.)	Evet	37,1	25,1	23,490	1	,000*	Hayır	62,9	74,9	Milli Eğitim Bakanlığı’nın Bilgisayara dayalı işleri (İLSİS gibi)	Evet	33,4	24,1	14,879	1	,000*	Hayır	66,6	75,9	Kelime-İşlem (Word gibi.)	Evet	47,1	39,0	9,678	1	,002*	Hayır	52,9	61,0	Sunum programları (Powerpoint gibi.)	Evet	27,3	21,3	7,092	1	,008*	Hayır	72,7	78,7	Belli konu alanları (yönetim, öğretim vb.) için bilgisayar paket programı kullanımı	Evet	32,6	27,4	4,507	1	,034*	Hayır	67,4	72,6	Veri tabanı (Access gibi.)	Evet	19,1	16,9	2,174	1	,140	Hayır	80,1	83,1	Kaynak materyal olarak eğitim CD leri	Evet	44,9	41,3	1,933	1	,164	Hayır	55,1	58,7	Kişisel sayfa (web) hazırlama	Evet	15,3	13,2	1,281	1
İnternet	Evet	52,4	38,1	29,392	1	,000*																																																																																						
	Hayır	47,6	61,9				Tablolama -istatistik (Excel gibi.)	Evet	37,1	25,1	23,490	1	,000*	Hayır	62,9	74,9	Milli Eğitim Bakanlığı’nın Bilgisayara dayalı işleri (İLSİS gibi)	Evet	33,4	24,1	14,879	1	,000*	Hayır	66,6	75,9	Kelime-İşlem (Word gibi.)	Evet	47,1	39,0	9,678	1	,002*	Hayır	52,9	61,0	Sunum programları (Powerpoint gibi.)	Evet	27,3	21,3	7,092	1	,008*	Hayır	72,7	78,7	Belli konu alanları (yönetim, öğretim vb.) için bilgisayar paket programı kullanımı	Evet	32,6	27,4	4,507	1	,034*	Hayır	67,4	72,6	Veri tabanı (Access gibi.)	Evet	19,1	16,9	2,174	1	,140	Hayır	80,1	83,1	Kaynak materyal olarak eğitim CD leri	Evet	44,9	41,3	1,933	1	,164	Hayır	55,1	58,7	Kişisel sayfa (web) hazırlama	Evet	15,3	13,2	1,281	1	,258	Hayır	84,7	86,8						
Tablolama -istatistik (Excel gibi.)	Evet	37,1	25,1	23,490	1	,000*																																																																																						
	Hayır	62,9	74,9				Milli Eğitim Bakanlığı’nın Bilgisayara dayalı işleri (İLSİS gibi)	Evet	33,4	24,1	14,879	1	,000*	Hayır	66,6	75,9	Kelime-İşlem (Word gibi.)	Evet	47,1	39,0	9,678	1	,002*	Hayır	52,9	61,0	Sunum programları (Powerpoint gibi.)	Evet	27,3	21,3	7,092	1	,008*	Hayır	72,7	78,7	Belli konu alanları (yönetim, öğretim vb.) için bilgisayar paket programı kullanımı	Evet	32,6	27,4	4,507	1	,034*	Hayır	67,4	72,6	Veri tabanı (Access gibi.)	Evet	19,1	16,9	2,174	1	,140	Hayır	80,1	83,1	Kaynak materyal olarak eğitim CD leri	Evet	44,9	41,3	1,933	1	,164	Hayır	55,1	58,7	Kişisel sayfa (web) hazırlama	Evet	15,3	13,2	1,281	1	,258	Hayır	84,7	86,8																
Milli Eğitim Bakanlığı’nın Bilgisayara dayalı işleri (İLSİS gibi)	Evet	33,4	24,1	14,879	1	,000*																																																																																						
	Hayır	66,6	75,9				Kelime-İşlem (Word gibi.)	Evet	47,1	39,0	9,678	1	,002*	Hayır	52,9	61,0	Sunum programları (Powerpoint gibi.)	Evet	27,3	21,3	7,092	1	,008*	Hayır	72,7	78,7	Belli konu alanları (yönetim, öğretim vb.) için bilgisayar paket programı kullanımı	Evet	32,6	27,4	4,507	1	,034*	Hayır	67,4	72,6	Veri tabanı (Access gibi.)	Evet	19,1	16,9	2,174	1	,140	Hayır	80,1	83,1	Kaynak materyal olarak eğitim CD leri	Evet	44,9	41,3	1,933	1	,164	Hayır	55,1	58,7	Kişisel sayfa (web) hazırlama	Evet	15,3	13,2	1,281	1	,258	Hayır	84,7	86,8																										
Kelime-İşlem (Word gibi.)	Evet	47,1	39,0	9,678	1	,002*																																																																																						
	Hayır	52,9	61,0				Sunum programları (Powerpoint gibi.)	Evet	27,3	21,3	7,092	1	,008*	Hayır	72,7	78,7	Belli konu alanları (yönetim, öğretim vb.) için bilgisayar paket programı kullanımı	Evet	32,6	27,4	4,507	1	,034*	Hayır	67,4	72,6	Veri tabanı (Access gibi.)	Evet	19,1	16,9	2,174	1	,140	Hayır	80,1	83,1	Kaynak materyal olarak eğitim CD leri	Evet	44,9	41,3	1,933	1	,164	Hayır	55,1	58,7	Kişisel sayfa (web) hazırlama	Evet	15,3	13,2	1,281	1	,258	Hayır	84,7	86,8																																				
Sunum programları (Powerpoint gibi.)	Evet	27,3	21,3	7,092	1	,008*																																																																																						
	Hayır	72,7	78,7				Belli konu alanları (yönetim, öğretim vb.) için bilgisayar paket programı kullanımı	Evet	32,6	27,4	4,507	1	,034*	Hayır	67,4	72,6	Veri tabanı (Access gibi.)	Evet	19,1	16,9	2,174	1	,140	Hayır	80,1	83,1	Kaynak materyal olarak eğitim CD leri	Evet	44,9	41,3	1,933	1	,164	Hayır	55,1	58,7	Kişisel sayfa (web) hazırlama	Evet	15,3	13,2	1,281	1	,258	Hayır	84,7	86,8																																														
Belli konu alanları (yönetim, öğretim vb.) için bilgisayar paket programı kullanımı	Evet	32,6	27,4	4,507	1	,034*																																																																																						
	Hayır	67,4	72,6				Veri tabanı (Access gibi.)	Evet	19,1	16,9	2,174	1	,140	Hayır	80,1	83,1	Kaynak materyal olarak eğitim CD leri	Evet	44,9	41,3	1,933	1	,164	Hayır	55,1	58,7	Kişisel sayfa (web) hazırlama	Evet	15,3	13,2	1,281	1	,258	Hayır	84,7	86,8																																																								
Veri tabanı (Access gibi.)	Evet	19,1	16,9	2,174	1	,140																																																																																						
	Hayır	80,1	83,1				Kaynak materyal olarak eğitim CD leri	Evet	44,9	41,3	1,933	1	,164	Hayır	55,1	58,7	Kişisel sayfa (web) hazırlama	Evet	15,3	13,2	1,281	1	,258	Hayır	84,7	86,8																																																																		
Kaynak materyal olarak eğitim CD leri	Evet	44,9	41,3	1,933	1	,164																																																																																						
	Hayır	55,1	58,7				Kişisel sayfa (web) hazırlama	Evet	15,3	13,2	1,281	1	,258	Hayır	84,7	86,8																																																																												
Kişisel sayfa (web) hazırlama	Evet	15,3	13,2	1,281	1	,258																																																																																						
	Hayır	84,7	86,8																																																																																									

Beklenen minimum değer 5 den büyük olduğundan Pearson Kikare Testi kullanıldı
* Anlamlılık en düşük $p < .05$ olarak alınmıştır.

Daha az kıdemli olan deneklerin son üç kullanım içerikleri hariç kalan bütün kullanım içeriklerinde ilköğretim deneklerine oranla daha yüksek kullanım yüzdelere sahip olduğu anlaşılmaktadır. Bir örnek vermek gerekirse, e-postayı kullanmada 0-10 yıl deneyime sahip deneklerin (%39,0), 11- üstü yıl deneyimli (%23,7) deneklerden daha yüksek bir yüzdeliğe sahiptir.

3.6. Denekelerin bilgisayar ile ilgili aldıkları kurs ve bilgisayar kullanım profilleri: Evde bilgisayar kullanımı içeriklerinde, deneklerin daha önce bilgisayar ile ilgili almış oldukları bilgisayarla ilgili herhangi bir kursun bir farklılık meydana getirip getirmediğine bakmak için Kikare testi yapılmış ve birçok içerik açısından fark olduğu bulgulanmıştır. Farkın daha çok hangi program içerikli bilgisayar kullanımı yönünde olduğuna bakıldığında en başta kelime-işlem en sonda da belli konu alanları (yönetim, öğretim vb.) için bilgisayar paket programı kullanımı açısından olduğu anlaşılmıştır. Hiç fark olmayan kullanım içeriği bir tanedir ve o da Milli Eğitim Bakanlığı’nın Bilgisayara dayalı işleridir ($p = ,104$). Gerek genel sonuçta gerekse bağımsız değişkenlerin herbirine göre oluşan sonuçlarda kelime-işlem, veritabanı ve sunum programları kullanımının kurs alan deneklerde en ağırlıklı kullanılan programlar olmasıdır. Bu sonuca bakarak kursların daha nitelikli bilgisayar kullanıcıları yetiştirmeye katkı sağladığı söylenebilir. Öte yandan kurslarda daha çok bu programlar üzerinde durulmasının da sonuç üzerinde etkili olduğu söylenebilir.

Tablo-7 Bilgisayarı mesleki amaçlı kullanım profilinde kurs Farkı

Kullanım İçerikleri	Yanıt	Almış %	Almamış %	X ²	Sd	p																																																																																						
Kelime-İşlem (Word gibi.)	Evet	49,5	35,6	28,786	1	,000*																																																																																						
	Hayır	50,5	64,5				Veritabanı (Access gibi.)	Evet	22,4	13,0	21,004	1	,000*	Hayır	77,6	87,0	Sunum programları (Powerpoint gibi.)	Evet	28,8	19,2	17,896	1	,000*	Hayır	71,2	80,8	İnternet	Evet	50,2	57,7	9,248	1	,002*	Hayır	49,8	42,3	Tablolama -istatistik (Excel gibi.)	Evet	35,6	28,1	9,478	1	,002*	Hayır	64,4	71,9	Kaynak materyal olarak eğitim CD leri	Evet	46,6	38,8	9,110	1	,003*	Hayır	53,4	61,2	Kişisel sayfa (web) hazırlama	Evet	16,5	11,4	7,708	1	,005*	Hayır	83,5	88,6	E-Posta	Evet	35,7	29,8	5,872	1	,015*	Hayır	64,3	70,2	Belli konu alanları (yönetim, öğretim vb.) için bilgisayar paket programı kullanımı	Evet	32,8	27,3	5,364	1	,021*	Hayır	67,2	72,7	Milli Eğitim Bakanlığı'nın Bilgisayara dayalı işleri (İLSİS gibi)	Evet	31,5	27,6	2,646	1
Veritabanı (Access gibi.)	Evet	22,4	13,0	21,004	1	,000*																																																																																						
	Hayır	77,6	87,0				Sunum programları (Powerpoint gibi.)	Evet	28,8	19,2	17,896	1	,000*	Hayır	71,2	80,8	İnternet	Evet	50,2	57,7	9,248	1	,002*	Hayır	49,8	42,3	Tablolama -istatistik (Excel gibi.)	Evet	35,6	28,1	9,478	1	,002*	Hayır	64,4	71,9	Kaynak materyal olarak eğitim CD leri	Evet	46,6	38,8	9,110	1	,003*	Hayır	53,4	61,2	Kişisel sayfa (web) hazırlama	Evet	16,5	11,4	7,708	1	,005*	Hayır	83,5	88,6	E-Posta	Evet	35,7	29,8	5,872	1	,015*	Hayır	64,3	70,2	Belli konu alanları (yönetim, öğretim vb.) için bilgisayar paket programı kullanımı	Evet	32,8	27,3	5,364	1	,021*	Hayır	67,2	72,7	Milli Eğitim Bakanlığı'nın Bilgisayara dayalı işleri (İLSİS gibi)	Evet	31,5	27,6	2,646	1	,104	Hayır	68,5	72,4						
Sunum programları (Powerpoint gibi.)	Evet	28,8	19,2	17,896	1	,000*																																																																																						
	Hayır	71,2	80,8				İnternet	Evet	50,2	57,7	9,248	1	,002*	Hayır	49,8	42,3	Tablolama -istatistik (Excel gibi.)	Evet	35,6	28,1	9,478	1	,002*	Hayır	64,4	71,9	Kaynak materyal olarak eğitim CD leri	Evet	46,6	38,8	9,110	1	,003*	Hayır	53,4	61,2	Kişisel sayfa (web) hazırlama	Evet	16,5	11,4	7,708	1	,005*	Hayır	83,5	88,6	E-Posta	Evet	35,7	29,8	5,872	1	,015*	Hayır	64,3	70,2	Belli konu alanları (yönetim, öğretim vb.) için bilgisayar paket programı kullanımı	Evet	32,8	27,3	5,364	1	,021*	Hayır	67,2	72,7	Milli Eğitim Bakanlığı'nın Bilgisayara dayalı işleri (İLSİS gibi)	Evet	31,5	27,6	2,646	1	,104	Hayır	68,5	72,4																
İnternet	Evet	50,2	57,7	9,248	1	,002*																																																																																						
	Hayır	49,8	42,3				Tablolama -istatistik (Excel gibi.)	Evet	35,6	28,1	9,478	1	,002*	Hayır	64,4	71,9	Kaynak materyal olarak eğitim CD leri	Evet	46,6	38,8	9,110	1	,003*	Hayır	53,4	61,2	Kişisel sayfa (web) hazırlama	Evet	16,5	11,4	7,708	1	,005*	Hayır	83,5	88,6	E-Posta	Evet	35,7	29,8	5,872	1	,015*	Hayır	64,3	70,2	Belli konu alanları (yönetim, öğretim vb.) için bilgisayar paket programı kullanımı	Evet	32,8	27,3	5,364	1	,021*	Hayır	67,2	72,7	Milli Eğitim Bakanlığı'nın Bilgisayara dayalı işleri (İLSİS gibi)	Evet	31,5	27,6	2,646	1	,104	Hayır	68,5	72,4																										
Tablolama -istatistik (Excel gibi.)	Evet	35,6	28,1	9,478	1	,002*																																																																																						
	Hayır	64,4	71,9				Kaynak materyal olarak eğitim CD leri	Evet	46,6	38,8	9,110	1	,003*	Hayır	53,4	61,2	Kişisel sayfa (web) hazırlama	Evet	16,5	11,4	7,708	1	,005*	Hayır	83,5	88,6	E-Posta	Evet	35,7	29,8	5,872	1	,015*	Hayır	64,3	70,2	Belli konu alanları (yönetim, öğretim vb.) için bilgisayar paket programı kullanımı	Evet	32,8	27,3	5,364	1	,021*	Hayır	67,2	72,7	Milli Eğitim Bakanlığı'nın Bilgisayara dayalı işleri (İLSİS gibi)	Evet	31,5	27,6	2,646	1	,104	Hayır	68,5	72,4																																				
Kaynak materyal olarak eğitim CD leri	Evet	46,6	38,8	9,110	1	,003*																																																																																						
	Hayır	53,4	61,2				Kişisel sayfa (web) hazırlama	Evet	16,5	11,4	7,708	1	,005*	Hayır	83,5	88,6	E-Posta	Evet	35,7	29,8	5,872	1	,015*	Hayır	64,3	70,2	Belli konu alanları (yönetim, öğretim vb.) için bilgisayar paket programı kullanımı	Evet	32,8	27,3	5,364	1	,021*	Hayır	67,2	72,7	Milli Eğitim Bakanlığı'nın Bilgisayara dayalı işleri (İLSİS gibi)	Evet	31,5	27,6	2,646	1	,104	Hayır	68,5	72,4																																														
Kişisel sayfa (web) hazırlama	Evet	16,5	11,4	7,708	1	,005*																																																																																						
	Hayır	83,5	88,6				E-Posta	Evet	35,7	29,8	5,872	1	,015*	Hayır	64,3	70,2	Belli konu alanları (yönetim, öğretim vb.) için bilgisayar paket programı kullanımı	Evet	32,8	27,3	5,364	1	,021*	Hayır	67,2	72,7	Milli Eğitim Bakanlığı'nın Bilgisayara dayalı işleri (İLSİS gibi)	Evet	31,5	27,6	2,646	1	,104	Hayır	68,5	72,4																																																								
E-Posta	Evet	35,7	29,8	5,872	1	,015*																																																																																						
	Hayır	64,3	70,2				Belli konu alanları (yönetim, öğretim vb.) için bilgisayar paket programı kullanımı	Evet	32,8	27,3	5,364	1	,021*	Hayır	67,2	72,7	Milli Eğitim Bakanlığı'nın Bilgisayara dayalı işleri (İLSİS gibi)	Evet	31,5	27,6	2,646	1	,104	Hayır	68,5	72,4																																																																		
Belli konu alanları (yönetim, öğretim vb.) için bilgisayar paket programı kullanımı	Evet	32,8	27,3	5,364	1	,021*																																																																																						
	Hayır	67,2	72,7				Milli Eğitim Bakanlığı'nın Bilgisayara dayalı işleri (İLSİS gibi)	Evet	31,5	27,6	2,646	1	,104	Hayır	68,5	72,4																																																																												
Milli Eğitim Bakanlığı'nın Bilgisayara dayalı işleri (İLSİS gibi)	Evet	31,5	27,6	2,646	1	,104																																																																																						
	Hayır	68,5	72,4																																																																																									

Beklenen minimum değer 5 den büyük olduğundan Pearson Kikare Testi kullanıldı

* Anlamlılık en düşük $p < .05$ olarak alınmıştır.

Kurs alan denekler son bir kullanım içeriği hariç kalan bütün kullanım içeriklerinde kurs almamış deneklere oranla daha yüksek kullanım yüzdelerine sahiptirler. Bir örnek vermek gerekirse, evde bilgisayar kullanımında kelime-işlem programına kurs almış denekler %49,5 oranında yerverirken, almamışlar %35,6 yervermektedirler. Böyle bir sonuç, bilgisayarla ilgili üniversite veya diğer eğitim alınan yerlerde word, powerpoint, excel gibi program veya uygulamalara yervermenin (Şafak 1999: 23) doğruluğuna işaret edebilir.

IV-SONUÇ VE ÖNERİLER

Yapılan birçok çalışma bilgisayara dayalı eğitimin geleneksel eğitim uygulamalarına göre başarıyı artırdığını bulgulamıştır (Hacker ve Sova 1998; Leh 1998; Renshaw ve Taylor 2000; Chang 2002; Mioduser vd. 2002). Buna göre okullardaki ilgililerin, bilgi toplumunun bireylerini yetiştirmek üzere, okuldaki görevleriyle bilgisayarı bütünleştirmek zorunda oldukları açıktır. Öğretmen ve müdürlerin evlerinde bilgisayarı mesleki amaçlı kullanmaları bu bütünleşmenin önemli adımlarından biridir.

Araştırmanın genel olarak sonucuna değinilirse öğretmen ve müdürlerin evlerindeki bilgisayarı mesleki amaçlı kullanma oranlarının düşük olduğu görülmektedir. “Mesleki amaçlı kullanım profili”nde sonuncu sıralarda gelmelerine rağmen internet ve e-posta'nın diğer program ve uygulamalara oranla bu kadar yüksek bir yüzdeliğe sahip olmaları ve ilk sıralarda gelmeleri dikkat çekici bir sonuç olarak gözükmektedir. Eğer, internet, kopya etme mantıklı kullanılıyorsa öğretmen veya müdürün yaratıcılığına zarar verebilir. Nitekim, Dawes (1999: 240) tarafından yapılan bir çalışmanın sonucuna göre, öğretmenlerin büyük bir oranı internetin, yaptıkları işi olumsuz etkilediğine inanıyorlar. Buna bağlı olarak, eğitimcilerin özellikle internet tabanlı bilgisayar uygulamaları konusunda yetiştirilmeye gereksinim duymaktadırlar (Baker vd. 1999). Bilgisayar eğitiminden geçmiş deneklerin internet ve e-posta uygulamalarına sonlarda yervermeleri de bunu desteklemektedir. Bu nedenle, öğretmen ve müdürlere verilecek hizmet öncesi veya hizmetiçi eğitimlerde, özellikle bilinçlendirme için, sadece bilgisayarların belli başlı kullanımını değil internet, bilgisayarla iletişim ve kullanılması olası diğer konularını da kapsamalıdır (Norton ve Sprague 1997).

Araştırma bulgularına dayanarak, ilköğretimlilere oranla ortaöğretimlilerde, kadınlara oranla erkeklerde, mesleğinde deneyimlilere oranla meslekte yenilerde, kurs almamışlara oranla kurs almışlarda ve son olarak müdürlere oranla öğretmenlerde evdeki bilgisayarı mesleki amaçlı kullanma açısından bir potansiyel olduğunu söylemek mümkündür. Potansiyeli yüksek olanlarda eğitim ve yönetime yeni ve farklı katkılar sağlayacak bilgisayar program ve uygulamalarını öğretecek girişimlere; düşük olanlarda ise sıklıkla kullanılan bilgisayar program ve uygulamaları öğretecek çabalara yerverilmesi uygun gözükmektedir. Bu çaba ve girişimlerde öğrenilenlerin yönetsel ve eğitimsel amaçlı işe koşulması ayrıntılarıyla öğretmenlere/yöneticilere öğretilmelidir

(Fisher 1997). Bu girişim ve çabalar sürekli hale getirilmelidir (Ersoy 1996). Bunlarla birlikte, okulun ve sınıfın eğitimsel-yönetimsel uygulamalarına destek verecek bilgisayar katkısının daha uygun ortam ve daha çok zaman sağlayan “ev” olabileceği bilincinin hertürlü girişim ve çabanın mayası yapmak gerektiği açıktır.

KAYNAKÇA

- Ainley, J., D. Banks M. Fleming (2002) The influence of IT: perspectives from five Australian schools. *Journal of Computer Assisted Learning* (2002) 18, 395-404.
- Akpınar, Y. (2003) Öğretmenlerin Yeni Bilgi Teknolojileri Kullanımında Yükseköğretimin Etkisi: İstanbul Okulları Örneği. *The Turkish Online Journal of Educational Technology – TOJET* April 2003 ISSN: 1303-6521 volume 2 Issue 2. [On-line]. Available: <http://www.tojet.net/>
- Altun, A. (2003) Öğretmen Adaylarının Bilişsel Stilleri ile Bilgisayara Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi *The Turkish Online Journal of Educational Technology – TOJET* January 2003 ISSN: 1303-6521 volume 2 Issue 1. [On-line]. Available: <http://www.tojet.net/>
- Baker, R.E., Clinton E. & White, Jr. (1999). Internet uses in accounting education: survey results. *Journal of Accounting Education* 17 (1999) 255-266
- Blumenfeld, P, Fishman, B. J.,Krajcik, J.,Marx,R. W.,& Soloway,E. (2000). Creating usable innovations in systemic reform: scaling up technology-embedded project-based science in urban schools. *Educational Psychologist*, 35(3),149–164.
- Bryderup, I.M. & K. Kowalski (2002). The role of local authorities in the integration of ICT in learning. *Journal of Computer Assisted Learning* (2002) 18, 470-479
- Byrom, E. (1998). Factors influencing the effective use of technology for teaching and learning: *Lessons learned from the SEIRTEC intensive site schools*. Greenboro: SERVE.
- Chang, C.Y. (2002). Does- computer-assisted instruction + problem solving = improved science outcomes? A pioneer study. *The Journal of Educational Research*, 95(3), 143-150.
- Collis, B., Knezek, G., Lai, K., Miyashita, K., Pelgrum, W., Plomp, T., and Sakamoto, T. (1996) *Children and Computers in School*. Lawrence Erlbaum, Mahwah, NJ.
- Cuckle, P. & S. Clarke (2002). Mentoring student-teachers in schools: views, practices and access to ICT. *Journal of Computer Assisted Learning* (2002) 18, 330-340
- Dawes, L. (1999). First Connections: Teachers and the National Grid for Learning. *Computers & Education* 33 (1999) 235-252
- Demetriadis, S., Barbas, A., Molohides, A., Palaigeorgiou, G., Psillos, D., Vlahavas, I., Tsoukalas, I. and Pombortsis, A. (2003). “Cultures in negotiation: teachers’ acceptance/resistance attitudes considering the infusion of technology into schools”, *Computers & Education*, Vol. 41, No 1: 19-37.
- Doornekamp, G., (2002) A Comparative Study on ICT as a Tool for the Evaluation of the Policies on ICT in Education. *Studies in Educational Evaluation* 28 (2002) 253-271
- Ersoy, Y. (1996) Amaçlar ve matematik öğretmenlerinin görüşleri. *Hacettepe Eğitim Fakültesi Dergisi*. 12, 151-160
- Fisher, M. M. (1997)The Voice of Experience: Inservice Teacher Technology Competency Recommendations for Preservice Teacher Preparation Programs. *Journal of Technology and Teacher Education*, 5(2/3), 88-97
- Fluck, A. (2001) The rise and rise of computers in education. In *Children’s Ways of Knowing: Learning Through Experience*. (eds. M. Robertson & R. Gerber) pp 144-157. Australian Council for Educational Research, Melbourne.
- Foriska,T.J. (1991) *Utilizing technology to improve the principals’ role as instructional leader*. Doctoral dissertation, University of Pittsburgh, Dissertation Abstracts International 54, 399A
- Galanouli, D., C.Murphy & J. Gardner (2004). Teachers’ Perceptions of the Effectiveness of ICT-Competence Training. *Computers & Education* 43 (2004) 63–79
- Gamble, N. and N. Easingwood.(2000). *ICT and Literacy—Information and Communications Technology, Media, Reading and Writing*. London, Continuum. 2000, 118pp.
- Granger,C.A. M.L. Morbey, H. Lotherington, R.D. Owston & H.H. Wideman (2002). Factors contributing to teachers’ successful implementation of IT. *Journal of Computer Assisted Learning* (2002) 18, 480-488
- İşman, A.(2002). Sakarya İli Öğretmenlerinin Eğitim Teknolojileri Yönündeki Yeterlilikleri, *Turkish Online Journal of Educational Technology – TOJET* October 2002 ISSN: 1303-6521 volume 1 Issue 1 Article 10. [On-line]. Available: <http://www.tojet.net/>
- İşman, A; M. Çağlar; F.Dabaj, Z.Altınay ve F.Altınay (2004) *Attitudes of Students toward Computers*. *The Turkish Online Journal of Educational Technology – TOJET* January 2004 ISSN: 1303-6521 volume 3 Issue 1 Article 2. [On-line]. Available: <http://www.tojet.net/>
- Hacker, R. G, & Sova, B. (1998). Initial teacher education: a study of the efficacy of computer mediated courseware delivery in a partnership concept. *British Journal of Education Technology*, 29 (4), 333-341.

- Hardin, K. (2001). The Old Teacher in the New Classroom: Suggestions for effective distance instruction. *TOJDE*, January 2001, ISSN 1302-6488, Volume: 2 Number: 1.[On-line]. Available: <http://tojde.anadolu.edu.tr/>
- Hope, W.C., Kelley, B., and Guydern, J.A. (2000). *Technology standarts for school administrators: Implications for administrators' preparation programs*. Educational Leadership: Proceedings of 11th International Coference, SITE, San Diego (pp.366-370), CA: AACE.
- Kearsley, G. and Lynch, W. (1994). *Educational technology: Leadership perspectives*. Englewood Cliffs, New-Jersey: Educational Technology Publication.
- Kocasaraç, H. (2003). "Bilgisayarların Öğretim Alanında Kullanımına İlişkin Öğretmen Yeterlilikleri", *The Turkish Online Journal Of Educational Technology*, Vol. 2, No 3. [On-line]. Available: <http://www.tojet.net/>
- Lally, V. (2000). *Analyzing teaching and learning in networked collaborative learning environments: issues in work and progress*. Paper presented at the European Conference on Educational Research, University of Edinburgh, September 2000. Sheffield, UK: University of Sheffield.
- Leh, A. S. C. (1998) *Design of a computer literacy course in teacher education*. Technology and Teacher Education Annual_Online. AACE. (01 July 2004) [On-line]. Available: http://www.coe.uh.edu/insite/elec_pub/html1998/toc2.htm
- Leithwood, K.A., & Montgomery, D.J., (1982) The Role the Elementary School Principal in Program Improvement. *Review of Educational Research*, 52, 309-339.
- Lin, J.M., Greg C. Lee and Hsiu-Yen Chen (2004) Exploring potential uses of ICT in Chinese language arts instruction: eight teachers' perspectives. *Computers & Education* 42 (2004) 133–148
- McCannon, M., & Crews, T. B. (2000). Assessing the technology training needs of elementary school teachers. *Journal of Technology and Teacher Education*, 8(2), 111–121.
- MEB (2004-a) *Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü Çağı Yakalama 2000 Projesi Milli Eğitim Bakanlığı e-Dönüşüm*. (07.06.2004) [On-line]. Available: <http://egitek.meb.gov.tr>.
- MEB (2004-b) *512 / 256 hızlı Kbps ADSL İnternet Erişimi Hizmeti Sağlanma Aşamaları*. (03.06.2004) [On-line]. Available: http://www.meb.gov.tr/ADSL/adsl_index.html
- MEB (2004-c). *Bilgisayar Formatör Öğretmeni Yetiştirme Duyurusu*. (11-07-2004) [On-line]. Available: <http://www.meb.gov.tr/index1024.htm>
- MEB (2004-d). *2004 Yılı Hizmetiçi Eğitim Faaliyet Planı*. (11-07-2004) [On-line]. Available: <http://hedb.meb.gov.tr/ana.htm>
- Merrill, M. D. (1991). Constructivism and instructional design. *Educational Technology*, 31(5), 45±53.
- Mintzberg, H. (1989) *Minzberg on Managemnt*. New-York: Free Press.
- Mioduser, D, R. Nachmias, D. Tubin & A. Forkosh-Baruch (2002). Models of pedagogical implementation of ICT in Israeli schools. *Journal of Computer Assisted Learning* (2002) 18, 405-414
- Mooij, T. (2004). Optimising ICT effectiveness in instruction and learning: multilevel transformation theory and a pilot project in secondary education *Computers & Education* 42 (2004) 25–44
- Morales, C., Knezek, G., Christensen, R., and Avila, P. (eds) (2000) *Impact of New Technologies on Teaching and Learning*. Instituto Latinoamericano de la Comunicacion Educativa (ILCE), Mexico City, Mexico.
- Moseley, D., Higgins, S., ET AL. (1999) *Ways Forward with ICT: effective pedagogy using information and communications technology for literacy and numeracy in primary schools* (Newcastle, University of Newcastle)
- Mumtaz, S. (2002). Children's Conceptions of Information Communications Technology. *Education and Information Technologies* 7:2, 155–168,
- Namlu, A.G. ve Ceyhan, E. (2002). *Bilgisayar Kaygısı (Üniversite Öğrencileri Üzerinde Bir Çalışma)*. Eskişehir, T.C. Anadolu Üniversitesi Yayınları; No 1353.
- Norton, P. ve Sprague, D. (1997) On-Line collaborative lesson planning: An experiment in teacher education. *Journal of Technology and Teacher Education*, 5(2/3), 280-297
- Ory, J., 1997. Gender similarity in the use of and attitudes about ALN in a university setting. *Journal of Asynchronous Learning Networks*, 1 (1). [On-line]. Available: (<http://www.aln.org/alnweb/journal/issue1/ory.htm>)
- Pelgrum, W.J.(2001). Obstacles to the Integration of ICT in Education: Results from a Worldwide Educational Assessment. *Computers & Education* 37 (2001) 163–178
- Renshaw, C. E, & Taylor, H. A (2000). The educational effectiveness of computer-based instruction. *Computers and Geosciences*, 26(6), 677-682.
- Riehl, C., Pallas, G., & Natriello, G. (1992) *More responsive High schools Student Information and Problem-Solving*. Paper presented at annual Meeting of the American Educational Research Association, San Francisco.

- Rither, M., & Lemke, Karen, A. (2000). Addressing the “Seven Principles for Good Practice in Undergraduate Education” with Internet-Enhanced Education. *Journal of Geography in Higher Education*, 24 (1), 100-108.
- Ruthven, K., S.Hennessy & R.Deaney (2004) Incorporating Internet resources into classroom practice: pedagogical perspectives and strategies of secondary-school subject teachers. *Computers & Education* xxx (2004) xxx–xxx, Article in Press, [On-line]. Available: at www.sciencedirect.com
- Salamon, G.(2000). *It's not just the tool but the educational rationale that counts*. Paper presented at colloque ED-Media 2000, Monreal. [On-line]. Available: <http://www.aaec.org/corf/edmedia/00/salomonkeynote.htm>.
- Selwyn, N., Dawes, L., & Mercer, N. (2001). Promoting Mr. ‘Chips’: the construction of the teacher/computer relationship in educational advertising. *Teaching and Teacher Education*, 17, 3–14.
- Sinko, M., & Lehtinen, E. (1999). *The challenges of ICT in Finnish education*. Jyva` skyla`, Finland: Atena.
- Smeets, E., Mooij, T., Bamps, H., Bartolome ` , A., Lowyck, J., Redmond, D., & Steffens, K. (1999). *The impact of Information and Communication Technology on the teacher*. Nijmegen, The Netherlands: KU/ITS [On-line]. Available: <http://webdoc.ubn.kun.nl/anon/i/impaoafina.pdf>.
- Smerdon, B., Cronen, S., Lanahan, L., Anderson, J., Lanotti, N., & angeles, J. (2000). *Teachers' toll for the 21st century: A report on teachers' use technology*. [On-line]. Available: <http://nces.ed.gov>.
- Spennemann, D.R., 1996. Gender imbalances in computer access among environmental science students. *Journal of Instructional Science and Technology*, 1 (2), [On-line]. Available: (www.usq.edu.au/electpub/e-jist/spenne.htm).
- Şafak, Ersel (1999) Bilgisayar Destekli Eğitim Veren İlköğretim Okullarının Birinci Kademe Okur Yazarlığı Kurs Programının Üçüncü Sınıflarda Uygulanabilirlik Derecesine İlişkin Bir Deneme (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Çanakkale: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,
- Trushell, J., A.Slater, R.Sneddon, H.Mitchell (1998). Insights into ICT capability on a teacher-mentored PGCE Course. *Computers & Education* 31 (1998) 329-347
- Usun, S. (2003). Undergraduate Students Attitudes on the Use of Computers in Education. *The Turkish Online Journal of Educational Technology – TOJET* April 2004 ISSN: 1303-6521 volume 3 Issue 2 Article 10. [On-line]. Available: <http://www.tojet.net/>
- Visscher, A.J.(1992) *Design and Evaluation of a computer-assisted management information system for secondary schools*. Unpublished Doctoral Dissertation, University of Twente, Enschede.
- Visscher, A.J., A.C.W. Fung., and P. Wild (1999). The Evaluation of the Large Scale Implementation of a Computer-Assisted Management Information System in Hong Kong Schools. *Studies in Educational Evaluation* 25 (1999) 11-31
- Watson, Deryn, B. Blakeley and C. Abbott (1998) Researching the Use of Communication Technologies in Teacher Education. *Computers Education*. Vol. 30, Nos 1/2, pp. 15±21,
- Wells, L.(2000). *Elements of technology expertise for school principals: what are they and how do we get principals to use them?* Paper presented at the 12th International Conference on Technology as Catalyst, Orlando.
- Wiske, M.S., M. Sick and S.Wirsig (2001) New technologies to support teaching for understanding. *International Journal of Educational Research* 35 (2001) 483–501
- White, C.E.(1985) *The utilization of computers by secondary principals for management and an analysis of the relative computer literacy of selected secondary principals*. Doctoral dissertation, Temple University, Dissertation Abstracts International 52, 1172
- Yıldırım, S.(2000) Effects of an educational Computing Course on Preservice and Inservice Teachers: A discussion and analysis of attitudes and use. *Journal of Research on Computing in Education*. 32(4), 479-497.
- YÖK (2004) *Yüksek Öğretim Kurulu Resmi Web Sitesi*. (July 22, 2004) [On-line]. Available: <http://www.yok.gov.tr>
- Zhao, Y., & Cziko, G. A. (2001). Teacher adoption of technology: a perceptual control theory perspective. *Journal of Technology and Teacher Education*, 9(1), 5–30.